

Nota: Klacht bij stafhouder tegen wanpraktijken advocaat **auteur: Silvija Bašić**

Hoe dien ik klacht in?

In geval van ongenoegen over het handelen (of niet-handelen) van uw advocaat kan u een brief of een e-mail richten naar de stafhouder van de balie waarvan uw advocaat lid is. De lijst van de Vlaamse balies met hun respectieve stafhouders vindt u op de website van de Orde van Vlaamse Balies: www.advocaat.be > lokale balies. U kan daar ook de gegevens van uw advocaat op terugvinden en de balie waaraan hij of zij verbonden is (www.advocaat.be > zoek een advocaat).¹

In deze brief of e-mail geeft u aan waarom u ontevreden bent en wat u wenst. U kan ook best zoveel mogelijk bewijsstukken bijvoegen.

Indien u een formele klacht (met het oog op een eventuele tuchtprocedure) wenst in te dienen bij de stafhouder, moet die aan volgende voorwaarden voldoen om ontvankelijk te zijn:

- schriftelijk;
- de volledige identiteit van de klager bevatten (naam, voornaam en adres);
- ondertekend;
- gedateerd.

Indien u hulp nodig heeft bij het opmaken van een klacht (omdat u bijvoorbeeld als asielzoeker de taal niet voldoende machtig bent of omdat u niet bekend bent met de mogelijkheid klacht neer te leggen tegen een advocaat), kan een hulpverlener u uiteraard hierbij helpen. De hulpverlener heeft hiervoor wel uw toestemming nodig en hij dient de klacht te formuleren in uw naam.

Wanneer uw advocaat, die optreedt in het kader van de kosteloze juridische tweedelijnsbijstand (de zogenaamde "pro deo advocaat"), onbehoorlijk werkt, kan de voorzitter van het Bureau voor Juridische Bijstand klacht indienen. Hieruit volgt dat een hulpverlener in eigen naam de voorzitter van het BJB op de hoogte kan brengen van een probleem met een advocaat, zodat de BJB-voorzitter op zijn beurt een klacht kan indienen bij de stafhouder.

Het is tot op heden niet duidelijk of ook een belangenorganisatie in eigen naam een klacht kan indienen. Dit probleem stelt zich soms omdat bijvoorbeeld de kandidaat-vluchteling of de uitgeprocedeerde asielzoeker gerepatriëerd werd en niet meer in eigen naam klacht kan neerleggen.

De huidige tuchtprocedure is bij wet van 21 juni 2006 ingevoerd en trad in werking op 1 november 2006. In 2007 diende Vluchtelingenwerk Vlaanderen klacht in met het oog op het bekomen van een principiële beslissingen hieromtrent. De zaak is nog hangende bij de Tuchtraad.

Volledigheidshalve dient te worden opgemerkt dat de stafhouder ook ambtshalve of op aangifte door de procureur-generaal een onderzoek kan instellen.

¹ Let wel, u vindt op de website van de Orde van Vlaamse Balies alleen de gegevens terug van de Vlaamse advocaten. Voor de Franstalige of Duitstalige advocaten dient u de website van de Ordre des barreaux francophones et germanophone (OBFG) te consulteren: www.avocat.be.

Wat gebeurt er met de klacht?

De stafhouder

Na ontvangst van de klacht zal de stafhouder de zaak onderzoeken of zal hij een onderzoeker aanstellen. U wordt hiervan als klager schriftelijk op de hoogte gebracht.

De stafhouder verzamelt bewijsstukken en kan u, de advocaat en eventueel ook getuigen horen. U kan eventueel nog bijkomende informatie of bewijsstukken voorleggen.

Na dit onderzoek zijn er twee mogelijkheden:

- De stafhouder kan oordelen dat er voldoende redenen zijn om de advocaat voor de tuchtraad te laten verschijnen. In dat geval zal hij het dossier samen met zijn bevindingen doorzenden naar de voorzitter van de tuchtraad, die de tuchtraad zal bijeen roepen om over het dossier te oordelen.
- De stafhouder is van mening dat de advocaat niet voor de tuchtraad moet verschijnen (omdat de klacht bijvoorbeeld onontvankelijk, ongegrond of onvoldoende gewichtig is). U wordt van deze beslissing schriftelijk op de hoogte gebracht.
- Het kan ook zijn dat de stafhouder niets onderneemt of u niet laat weten wat hij heeft beslist. Indien de stafhouder zes maanden na uw klacht nog geen beslissing heeft genomen, kan u naar de voorzitter van de tuchtraad stappen.

De voorzitter van de tuchtraad

De stafhouder kan het dossier overmaken aan de voorzitter van de tuchtraad (zie hierboven).

Indien de stafhouder meent dat de advocaat niet voor de tuchtraad moet verschijnen of indien de stafhouder niets heeft ondernomen binnen een termijn van zes maanden na de klacht, kan u (als klager) zelf initiatief nemen.

U richt dan een aangetekend schrijven naar de voorzitter van de tuchtraad binnen een termijn van drie maanden na de beslissing van de stafhouder om de advocaat niet te vervolgen, ofwel binnen drie maanden na de termijn van zes maanden waarbinnen de stafhouder heeft stilgezeten.

U stuurt de brief aan de voorzitter van de tuchtraad naar het adres van de tuchtraad (zie hierna) met vermelding "Aan de Voorzitter van de Tuchtraad".

De voorzitter van de tuchtraad kan dan de volgende beslissingen nemen binnen een termijn van drie maanden:

- de voorzitter kan de stafhouder vragen om het onderzoek binnen een bepaalde termijn af te ronden;
- de voorzitter kan ook beslissen om de klacht zelf te onderzoeken of te laten onderzoeken;
- de voorzitter kan beslissen dat er geen reden is om de advocaat voor de tuchtraad te laten verschijnen;
- de voorzitter kan beslissen dat de advocaat voor de tuchtraad moet verschijnen.

De voorzitter zal u schriftelijk laten weten welke beslissing werd genomen.

Tegen de beslissing van de voorzitter van de tuchtraad is geen beroep mogelijk.

De tuchtraad

Er zijn in België zes tuchtraden, drie voor het Nederlandstalig landgedeelte en drie voor het Franstalig landgedeelte, met telkens een tuchtraad van beroep. Voor het Nederlandstalig landgedeelte zijn dit : Antwerpen (Tuchtraad voor advocaten - Bolivarplaats 20/17 - 2000 Antwerpen), Gent (Tuchtraad voor advocaten - gerechtsgebouw, lokaal 38 (1e verdiep) - Koophandelsplein 23 - 9000 Gent) en Brussel (Tuchtraad voor advocaten - Koningsstraat 148 - 1000 Brussel). De tuchtraad van beroep zetelt eveneens te Brussel (Koningsstraat 148 - 1000 Brussel).

De drie tuchtraden voor het Franstalig landsgedeelte bevinden zich in Luik, Bergen en Brussel, met een Tuchtraad van Beroep te Brussel.

Zendt de voorzitter van de tuchtraad het dossier door naar de tuchtraad, dan wordt er een zitting vastgesteld. U wordt als klager van de plaats en het tijdstip van de zitting op de hoogte gebracht. Indien u dat wenst kan u op de zitting worden gehoord en eventueel geconfronteerd met de advocaat.

De tuchtraad kan vier soorten sancties opleggen aan de advocaat, in volgorde van ernst:

- een waarschuwing
- een berisping
- een schorsing van maximum 1 jaar (tijdelijk verbod op de uitoefening van het beroep)
- een schrapping (definitief verbod op de uitoefening van het beroep, de betrokkene is geen advocaat meer)

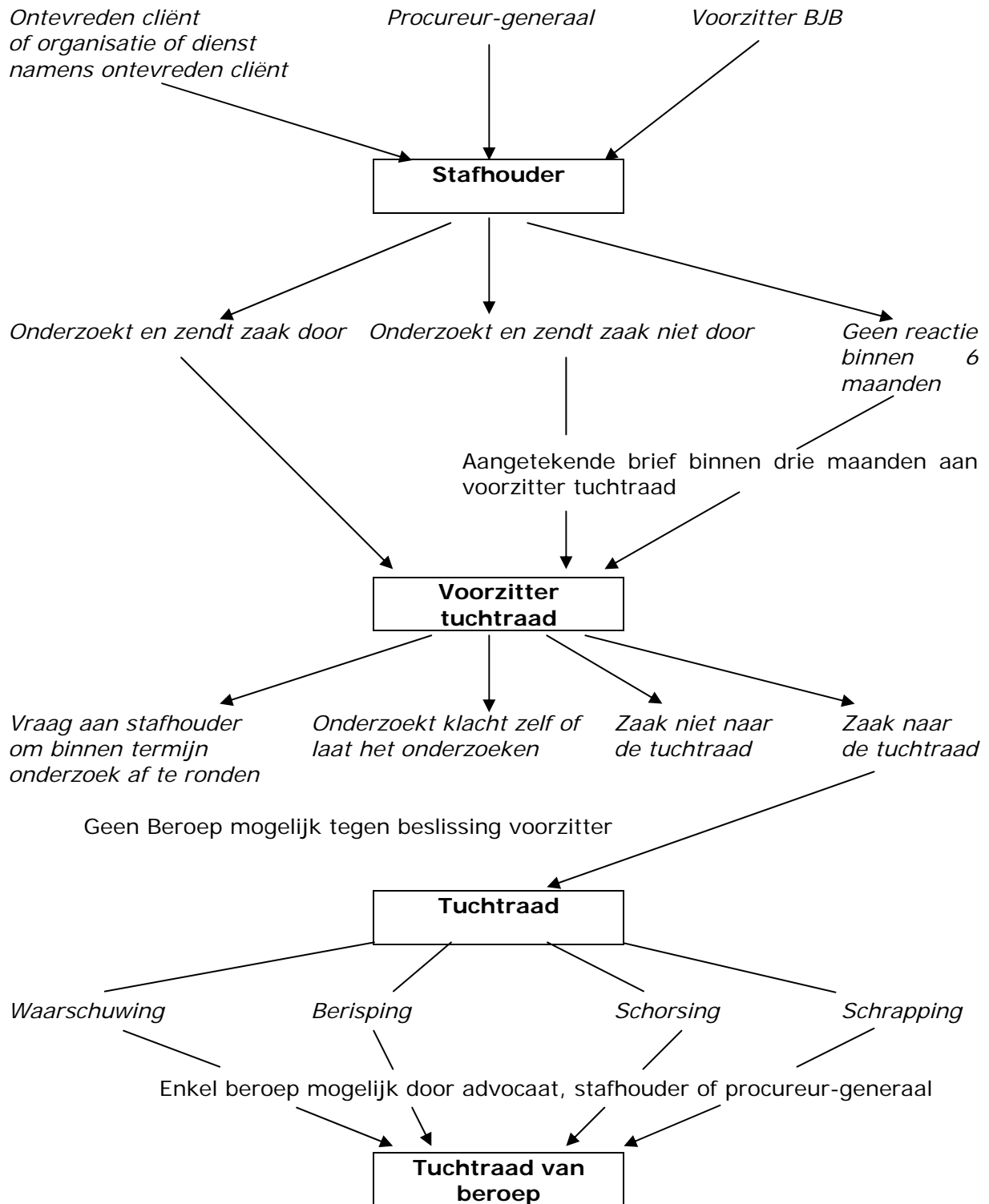
Al deze sancties kunnen eventueel ook worden uitgesproken met opschorting of uitstel waarbij de advocaat zich dan aan een aantal opgelegde voorwaarden dient te houden.

U bent als klager eigenlijk geen partij in de tuchtprocedure, waardoor u niet automatisch op de hoogte wordt gebracht van de uitspraak van de tuchtraad. U kan wel informatie vragen aan de stafhouder of aan de voorzitter van de tuchtraad, maar deze beslissen vrij welke info zij u geven.

De tuchtraad van beroep

Indien de betrokken advocaat, de procureur-generaal of de stafhouder van de balie van de betrokken advocaat het niet eens is met de beslissing van de tuchtraad, kan die in beroep gaan bij de tuchtraad van beroep, die gevestigd is in de Koningsstraat 148 te 1000 Brussel. Als klager heeft u die mogelijkheid niet.

Schema:

Schadevergoeding?

Indien u door een fout van de advocaat schade hebt gelopen en u wil hiervoor schadevergoeding bekomen, dan kan dat niet via de hierboven omschreven tuchtprocedure, maar moet u bij de gewone rechtbank een procedure inleiden. Advocaten hebben trouwens een verplichte beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

Klachten omtrent het ereloon:

De hierboven beschreven tuchtprocedure kan er toe leiden dat een advocaat omwille van een inbreuk op de deontologische regels, een tuchtsanctie oploopt.

Indien u meent dat de kosten- en ereloonstaat van uw advocaat buitensporig is, kan het bedrag desgevallend worden herleid.

U deelt vooreerst uw ongenoegen over het ereloon schriftelijk mee aan uw advocaat.

Indien u geen overeenstemming bereikt met uw advocaat kan u de stafhouder schriftelijk vragen om tussen te komen. Voeg zoveel mogelijk bewijsstukken toe.

Aan de verschillende balies bestaan verschillende instanties die de erelonen van advocaten controleren, eventueel bemiddelen of een verzoening nastreven. Dit is aan elke balie anders geregeld, maar telkens met de bedoeling de zaak zo soepel en snel mogelijk te regelen.

De stafhouder kan ook voorstellen om het geschil omtrent het ereloon voor te leggen aan een arbitragecollege. U bent vrij om hier al dan niet op in te gaan.

Beide partijen ondertekenen vooraf een arbitrageovereenkomst waarin zij bevestigen dat zij zich zullen neerleggen bij de beslissing van het arbitragecollege.

De arbiters zijn meestal één of meerdere ervaren advocaten of leden of oud-leden van de raad van de Orde van de Orde van Advocaten waartoe de advocaat behoort.

Een arbitrageprocedure verloopt soepel en snel. De zittingen zijn niet openbaar en de uitspraken worden niet publiek bekendgemaakt. Beide partijen brengen hun argumenten naar voor. U kan zich uiteraard laten bijstaan door een advocaat. Het arbitragecollege doet een uitspraak die bindend is voor beide partijen. Er is dus geen hoger beroep mogelijk.

Arbitrage is ofwel kosteloos ofwel zeer democratisch.

Indien uw zaak niet in der minne of via arbitrage kan worden geregeld, kan u uw dossier nog voorleggen aan een rechtbank. Uiteraard mag u zich hierbij laten bijstaan door een advocaat.

Meer weten?

- De bepalingen over het tuchtrecht vindt u terug in de artikelen 456 t.e.m. 477 van het Gerechtelijk Wetboek.
- U kan ook terecht op de website van de Orde van Vlaamse Balies²: www.advocaat.be.
- De Juridische Helpdesk van VMC en Vluchtelingenwerk Vlaanderen, elke werkdag te bereiken van 9 tot 12u30, behalve op woensdag, dan bereikbaar van 13u30 tot 17u, of per e-mail op helpdesk@vmc.be.

² De Orde Van Vlaamse Balies heeft deze tekst nagelezen en goedgekeurd.